

HANDIKAPPOLICY FÖR NACKA KOMMUN

HANDIKAPPOLICY FÖR NACKA KOMMUN ●●●

Nacka kommun har en handikappolicy. Syftet med den är att människor med funktionshinder ska kunna leva som andra, med samma rättigheter och skyldigheter. Handikappolicyn har följande grundstenar:

- Nacka kommuns vision och värderingar.
- Svenska lagar om handikappfrågor.
- FN:s internationella regler om funktionshindrade.

Funktionshindrad men inte handikappad – en viktig definitionsskillnad

Funktionshinder handlar om en persons kroppsliga och mentala skador och begränsningar. En del har livslånga svårigheter i sitt dagliga liv, medan andra har svårigheter under en viss tid av livet. Vissa funktionsnedsättningar syns, andra inte.

Handikapp handlar om förhållandet mellan en person och omgivningen. Det är den omgivande miljön – fysiskt, socialt, psykologiskt och kommunikativt – som avgör om funktionshindret innebär ett handikapp eller inte.

Visionen om öppenhet och mångfald

Kommunfullmäktige har beslutat att som vision för Nacka kommun anta ”öppenhet och mång-

fald”. Dessa ord öppnar för många tolkningar. De innebär bland annat att säga ja till olikheter, att ha respekt och förståelse för människors olika uppfattningar, och att ge stöd till människor som inte av egen kraft kan skapa sig goda levnadsvillkor.

Öppenhet och mångfald är också att våga pröva nya och annorlunda lösningar, lära av varandra och att främja en öppen dialog på alla plan. Innebörden av orden utvecklas i de politiska parti-programmen, i de kommunala verksamheterna, i privata företags verksamhetsplaner och i enskilda människors handlande.

Visionen om öppenhet och mångfald syftar till att Nacka ska vara en kommun där människor med olika bakgrund, förutsättningar och erfarenheter kan leva tillsammans, känna trygghet och uppleva livskvalitet.

Nacka kommuns värdegrund

De värderingar som ska gälla för allt politiskt arbete i Nacka finns beskrivna i majoritetsprogrammet 2010–2014. Tillsammans med Nacka kommuns vision om öppenhet och mångfald är dessa grundläggande värderingar och mål utgångspunkt för allt arbete i kommunen.

De övergripande värden som beskrivs i majoritetsprogrammet gäller fullt ut även för personer

med funktionshinder. För att framgångsrikt uppnå programmets mål och närma sig visionen, är det ett ansvar för varje nämnd att inom sitt ansvarsområde belysa de faktorer som kan vara handikappande för personer med funktionshinder.

Tjänstemän och politiker ska därför skaffa sig de kunskaper som krävs för att förstå olika funktionshinder och de begränsningar de kan medföra. I samverkan med andra nämnder och verksamheter ska de också verka för att minska begränsningarna så mycket som möjligt.

Svenska lagar och nationella mål

Styrande och vägledande mål för handikappolitiken och grunden för arbetet med frågor som rör funktionshindrade finns i:

- Socialtjänstlagen (SoL).
- Lagen om stöd och service (LSS).
- Hälso- och Sjukvårdslagen (HSL).

Även Plan- och Bygglagen (PBL), Skollagen och Diskrimineringslagarna innehåller bestämmelser som ska underlätta för funktionshindrade att leva som andra och att vara delaktiga i samhället.

Riksdagen godkände 2000-05-31 regeringens proposition ”Från patient till medborgare 1999/2000:79 – en nationell handlingsplan för

handikappolitiken”. De nationella målen är:

- en samhällsgemenskap med mångfald som grund
- att samhället utformas så att människor med funktionshinder i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet
- jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionshinder.

Det handikappolitiska arbetet ska särskilt inriktas på:

- att identifiera och undanröja hinder för full delaktighet i samhället för människor med funktionshinder
- att förebygga och bekämpa diskriminering mot personer med funktionshinder
- att ge barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder förutsättningar för självständighet och självbestämmande.

FN:s internationella regler

I december 1993 antog FN:s generalförsamling enhälligt ett förslag om internationella standardregler för personer med funktionshinder. Mer om FN:s standardregler finns att läsa på Diskrimineringsombudsmannen (DO) webbplats, www.do.se.

Vad vill vi uppnå med handikappolicyn?

Syftet med Nacka kommuns handikappolicy är

- **att verka för att personer med funktionshinder ska ha samma delaktighet, jämlikhet och jämställdhet som andra medborgare, och samma rättigheter och skyldigheter.**

De grundläggande värderingarna bygger på tolerans och respekt för den enskilda individen, människors lika värde och originalitet. Det innebär att personer med funktionshinder i det dagliga livet ska mötas med samma respekt och tolerans som alla andra, och att de ska kunna få stöd att utöva sina rättigheter på samma villkor som andra.

- **att ange ett förhållningssätt och en grundläggande värdering i synen på funktionshinder.**

Först när den egna förmågan inte räcker till ska det offentliga träda in. Genom att göra generella anpassningar minimerar vi behovet av särlösningar för den enskilde individen. Därmed ökar förutsättningarna för personer med funktionshinder att leva som andra.

Inställningen är att ha tilltro till varje människas inneboende kraft, förmåga och vilja till att ta ansvar för sitt liv. När den egna förmågan och kraften inte räcker till på grund av ett funktionshinder, innebär det att den enskilde ska få det stöd den behöver för att ta ansvar och forma sitt eget liv.

- **att vara vägledande för kommunens verksamheter i införlivandet av FN:s standardregler och den nationella handlingsplanen i det ordinarie arbetet.**

En förutsättning för ett medmänskligt och tryggt samhälle är att människor bryr sig om varandra. Nacka kommun kan inte, och ska inte, ha monopol på att hjälpa människor som behöver stöd.

Nacka kommun ska i sin upphandling försäkra sig om att kommunens grundläggande värden gäller. De funktionshindrade och deras organisationer ska också uppmuntras att starta egna verksamheter och att vara delaktiga i vad som händer i kommunen.

Hur efterlever vi handikappolicyn?

Alla kommunala nämnder har till uppgift att utforma egna verksamhetsmål utifrån handikappolicyn. Mål och måluppfyllelse redovisas sedan i boksluten. Viktiga faktorer att ha i åtanke i det arbetet är

• ökad medvetenhet

En viktig förutsättning för att nå målet med handikappolitiken är att öka medvetenheten i kommunen om vad olika funktionshinder innebär, samt om de funktionshindrades rättigheter, behov och möjligheter. Viktigt är därför också att stödja informationskampanjer och utbildningsinsatser med detta syfte.

• tillgänglighet och användbarhet

Begreppen tillgänglighet och användbarhet handlar om i vilken mån en person självständigt kan ta sig fram på olika platser och klara sig i olika situationer, och hur väl man kan använda sig av de möjligheter som finns. Det har att göra med både fysisk, kommunikativ, informativ och psykosocial tillgänglighet. I bilagan finns konkreta

exempel på vad det handlar om. Hur tillgänglig och användbar en service är, är ofta avgörande för i vilken omfattning en person med funktionshinder kan leva som alla andra.

Som en del av kommunens översiktsplan finns ett tillgänglighetsprogram, och alla detaljplaner innehåller bedömningar om tillgängligheten. Överväganden görs både vad gäller visuell, taktil och akustisk tillgänglighet. Det kommunala handikapprådet är remissinstans i plan- och byggprocessen.

• delaktighet och inflytande

Delaktighet och inflytande är en självklar demokratisk rättighet också för personer med funktionshinder, även om ett visst stöd och vissa anpassningar kan behövas för att de ska kunna utöva sina rättigheter. För att uppnå delaktighet och inflytande är det nödvändigt att det finns en kunskap om vilka behov och vilka möjligheter som människor med olika funktionsnedsättningar har.

På det individuella planet handlar det om att bli respekterad och att ha inflytande över den vård och de stödinsatser man tar del av. Valfrihet och kundval tillämpas i så stor utsträckning som möjligt.

På ett allmänt plan handlar det om att kunna delta i föreningslivet och i utvecklingen av samhället. Inom det kommunala området möjliggörs detta genom samverkan mellan kommunens nämnder, handikapporganisationerna och det kommunala handikapprådet.

● **bemötande**

Ett gott bemötande är att fullt ut bli respekterad för den man är. Då krävs att tjänstemän och politiker har kunskaper om och förståelse för vilka konsekvenser ett visst funktionshinder har i det dagliga livet. När det gäller barn och ungdom har förskolan och skolan ett särskilt ansvar för att beakta detta. För att hålla kommunens värderingar levande är det nödvändigt med en ständigt pågående kompetensutveckling för politiker och tjänstemän.

● **kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling**

Alla kommunens verksamheter ska ha en klagomålshantering och en plan för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling.

● **utvärdering och uppföljning**

Varje nämnd har ett grundläggande ansvar för att handikapperspektivet beaktas inom det egna ansvarsområdet. Nämnden ska årligen utvärdera resultatet av sina insatser i en särskild rapport som överlämnas till kommunfullmäktige.

Handikapprådet

Det kommunala handikapprådets uppgift är att vara remissinstans i övergripande frågor inom sitt ämnesområde, samt att vara rådgivande. Handikapprådet fungerar också som ett forum för överläggningar och ömsesidig information mellan föreningarna och kommunens styrelser, nämnder och verksamheter. I rådet finns företrädare för de handikapporganisationer som har lokalförening i Nacka, samt ett antal ledamöter som utses av de politiska partierna.

BEHOV SOM ALLTID SKA BEAKTAS ●●●

Hörselskada

- Ljus
- Bullerdämpning
- Hörsel förstärkning

Medicinska funktionshinder

t.ex. astma, allergi, inkontinens, stomier

- Korta avstånd
- Bänkar
- Val av växter
- Toaletter

Psykisk ohälsa

- Trivsamt boendemiljö
- Ljusa färger
- Stressfri miljö
- Tydlig information
- Belysta gångvägar och tunnlar

Psykisk utvecklingsstörning och autism

- Anpassad information (lättläst)
- Anpassade bostäder
- Anpassade arbetsplatser

Rörelsehinder

- Plana underlag
- Korta avstånd
- Tid vid grönt ljus
- Snöröjning och halkbekämpning
- Räckben
- Soffor
- Nåbarhet för rullstol (brevinkast m.m.)
- Utrymmen i hissar

Synskada och orienteringshandikapp

- Taktila plattor
- Akustiska signaler
- Kontrastmarkeringar
- Belysning
- Tydlig skyltning
- Information om förändringar, t.ex. vägarbeten

